

مجموعه سنون

۲۱

جمعیت علمیه عثمانیه

برنجی پسته

نومرو ۱۱

ذالقعده

استانبول

جمعیت علمیه عثمانیه مطبعه سنده طبع اول نمشد

۱۲۷۹

جمهوره خطاباً طقسان طقوز کلمدن عبارت تحریر اولسان
جوابنامه دخی التمش بش دقیقه امر یقایه نقل اولمشدر . اشبو
خطک براوجی ایرلاندهده واقع واثیاودیکری نیوفاوندلاند اسکندرلنده
اولوب اون بش کون قدر ایشلد کدن صکره بوزلمش و بونک کلی
مصارف و تکلفاته متوقف اولدیغی جهتله شمیدی به قدر تکرار
افشاسنه تشبث قلمامشدر .

(منیف)

(مدخل علم ژئولوژی)

ایکنجی فصل

اجسام عنصریه معدنیه بیاننده در

خلفک احتیاجی وزر و زیوره اولان حرص و طمعی اجسام
معدنیه نک کشف و تحریسنه سبب مستقل اولمش وازمنه قدیمده
بیله نوع انسان ایشنه یرایه حق مواد معدنیه یی ییلوب کندینه
مقتضی اولان آلات و ادواتک تدارک و اعمالی ایچون مواد مذکوره یی
زیر زمینده تحری ایشدر . چونکه لوازم مدیندن اولان
حرف و صنایع اجسام معدنیه دن معمول آلات و ادواته محتاج
اولوب بونلرک اصلاح و درجه کماله ایصالی مدار عمران و آبادانی
اوله جغی ازاده قید و ییانددر .

حکمای متقدمین اجسام معدنیه بی مرکب ظن ایلد کلرنیدن
 بونلرک جمله سی جنسیت جهتیله شیء واحد اولوب فقط
 مختلف الخواص اولاری مواد اجنبیه سائر ایله مخلوط بولند کلرنیدن
 نشأت ایتدیکنه ذاهب اولملرایدی . بوسیله مبنی معادن
 مذکور هک بعض خسیسارینی التون وکشف تحویل ایلنک طریق
 وچاره سنی تحری ایلشاردرد . وذهبی دخی معدنی جسمارک اساسی
 قیاس ایلد کلرنیدن مخلوط بولانان مواد اجنبیه مذکور هک
 بالتفریق تصفیه اولنهرق التونه قلب و تحویلاری ممکندر ظن
 ایدرلرایدی . و حکمای متقدمین زمانلرنده معلوم اولان اجسام
 معدنیه زینق نحاس حدید قلانی اسرب فضه ذهاب اولقی اوزره
 یدی اولوب تجربه لری دائماً اولکی بش معدنی التون و یا خود
 کشف تحویل ایلک مقصدینه منحصر اولهرق بوفته دخی علم کیمیا تسمیه
 ایتملرایدی . اوروپاده یله برقاج قرال علم مذکور هکس ایدوب
 حتی آلمانیا ایمراطوری اوخنجی فریدریق کویا حصوله کتورمش
 اولدیغی التوندن سکه ضرب ایتدیرمش و علم مذکور ایله
 مشغول اولانلره دخی اصلازاده لک عنوانی ویرمش ایدی . لکن
 ۱۵۰۰ سنه میلادیه سننده ورتنبروغ دوقه سی بولنان فریدریق
 بومثالوشیلره معتقد اولدیغندن کیمیا کلرنیدن برینه تیموردن
 بردارانا جنی التونه قلب ایلسنی تکلیف ایدوب اول دخی وعد ایلش
 ایسه ده بالطبع انجامزایده مدیکندن مذکور داراغا جنه صلب
 ایتدیرمش اولدیغی روایت اولنور .

(اجسام عنصریه معدنیه ك خواص عمومیه سی)

معلوم اوله كه اجسام معدنیه ك الوانی متنوع اولوب اجسام
سائره ك السوانندن يك بشقه در . والتون ایله باقردن بشقه لری
صاری و قرمزى رنگ كرده بولمیبو اكزیمی بیاض و یاخود
بوكمیال و اكثر حالده بجلا و غیر شفاف اولورلر . جلا قبول
ایلمی بر درجده اولوب بعضیسی آز و بعضیسی زیاده جلا قبول
ایدرو بودخی اجسام سائره ك جلا سنبه كرمیوب معدنله مخصوص
بر حالتدر كه جلاى معدنی تغییر اولور . علی العموم معادنله لذت
ورایسته یوغبسته بعضیلرندك و تماس ایله برفشارایسته ظهور
ایدرو صوده منحل اولوب فقط جامضات تسمیه اولان مایعاتده
منحل اولورلر و ثقلت جهتیله دخی درجات مختلفه اولوب اجسام
سائره دن خفیف و ثقیلی واردر مثلاً پلاتینه تغییر اولان معدن ك
اغری و پوتاسیوم ك خفیف اولوب حتی سودن دخی اخفدر .
اجسام معدنیه خفیفه ایكى قسمه منقسم اولوب برینه
معادن قلوویه و دیگرینه اتریه قلوویه و یاخود معادن تراییه قلوویه
تسمیه اولور و معادن قلوویه اوج و اتریه دخی اوجدر و ثقللری
زیاده اولان معادن دخی بین الناس معلوم و علی الاطلاق معدن
تسمیه اولان اجسامدر

معادنك خواص عمومیه لرندن بریدخی مذاپ اولمایدرو . لكن
هر برینك درجه اذابه لری مختلف اولوب زییق ایسه عادى حرارته
بالطبع مایعدر و پوتاسیوم و سودیوم و قلاى و یرموت معدنلری
جزئى حرارته اریوب جدیدك اذابه سی فروزنده بالعمل حصولی

ممکن اولان حرارت شدیده به محتاجدر و معادنن بعضییری زیاده
حرارتله طیار اولهرق ادخنهیه منقلب اولورلر و بعضی معادن دخی
اریمکسزین اشتعال ایدوب مثلاً غایت اینجه توتیا چوققیری
علوده مشتعل اولور . صلابت خصوصنده دخی معادنده درجات
مختلفه وارددر و تیمورک چلیکه تحویلی مثلاً وبالامل بعضاً درجه
صلابتیری تزید اولنه ییلور . متقدمین اسلحه لرینی نحاس و توتیا
معدنلرندن عبارت بر خلیطه ایله اعمال ایدرلر ایدی یعنی
بو اختلاط ایله صلابتیری تزید اولور ایدی . كذلك اجسام
معدنیه درجه مختلفه متصوت اولور مثلاً یومشاق اولان
معدنلر اصلاً متصوت اولیوب الک زیاده سرت اولانلر جمله سندن
زیاده متصوتدر

معادنن بعضییری متطرق یعنی چکیج ایله ضرب اولندقدده
منکسر اولهرق اینجه لوحه و ورقه حالنی کسبه صالحدر . التون
کش باقر قلائی پلاتینه قورشون توتیا تیمور زینق صلب و سائر
کبی متطرق اولان معادنک جمله سی دخی قابل الانجیر اردر یعنی
حده دن امرار اولندقدده اینجه تل حالنی کسب ایده ییلور و جمله سندن
زیاده منجر اولان التون کش پلاتینه تیمور و باقر معدنلری اولوب
لکن اکثریا معدنلرک تطرق و انجیر خاصه لر ییتمده تناسب یوقدر
مثلاً تیمور غایت اینجه تل حالنی کسب ایده ییلور حالبوکه تطرقه
قابلیتی پک آز اولغله اینجه لوحه صورتنی کسب ایده مز و معادنک
قوه ارتباطیه سی دخی اولوب مثلاً اینجه تل حالنده اولدقلرنده
اوجلرینه تعلیق اولسان ثقلتله متحمل اولاریدر . بودخی قوه
تطرقه و قوه انجیر ایه کبی جمله معدنده غیر مسارات اوزره در

بود که اولئان قوتلرک مهما اسکن درجه لری اکلا شلق ایچون
 بو محله بر قانچ مثال ایراد اولتور . کشک قوه قطرقیه سی
 بر مرتبه در که غایت خالص اولدی یغی حالده بر اصبعک یوز بیك
 قسمته بر قسمندن ده اینه راده سلنده لوحه حاصل
 اوله ییلور و اتون دهه زیاده متطرق اولوب بر بغدادی مقدارندن
 الی الی اصبع مربع محلی استیعاب ایده جک قدر یوک لوحه حاصل
 ایتدیر یله ییلور . و رصادلرک استعمال ایلد کیری کش تلرک ثغنی
 بر اینه شعردن آذر و بر بغدادی مقداری کشدن در تبوز قدم
 طولنده بر تل چکیله ییلور و اتون قوه ارتباطیه سی شول
 مرتبه در که بر اصبعک عشری مقداری قطری اولان تلک
 اوچده یوز الی بش قیه اغر لغنده بر نقل تعلیق اولنسه مذکور تل
 منکسر اولز و اول قطرده بولنان تیمورتلی ایسه انجق یوز قرق قیده
 متحملدر . معادن قوه ارتباطیه سی ک زیاده اولان اتون اولوب
 قوه مذکوره سی ال آزار اولان قور شوندر (ادهم)

ناظر تجارت و معارف عمومی

(صویک ماهیت و انواع و خواصی) (ما بعد)

بر مایع بخارینک قوه الاستیقیه سی انک اوزرینه اجرا اولئان
 تضییقندن زیاده اولدی یغی حالده غلیانی ظاهر اولوب صویک دخی